

Biuro Edukacji Narodowej
Warszawa, 27.04.11
nr 2085 podpis

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DZSE-3-ER-0401-10/11

SENAT
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 26.04.11
nr 3873 podpis

Warszawa, 2011-04-21

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Panie Senatorze

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Sławomira Kowalskiego (BPS/DSK-043-3530/11), na 73 posiedzeniu Senatu RP w dniu 31 marca 2011 r., w sprawie możliwości zajęcia przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stanowiska w kwestii zwrotu opłat za usługi świadczone przez przedszkola, dla których organem prowadzącym jest gmina, uprzejmie wyjaśniam:

Bardzo dobrze znany jest mi problem dotyczący stwierdzania w poprzednich latach, zarówno przez wojewodów, jak i wojewódzkie sądy administracyjne, nieważności uchwał w sprawie opłat w przedszkolach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Znane jest mi również stanowisko Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z dnia 25 marca 2011 r. dotyczące przedmiotowej sytuacji.

W obecnym stanie prawnym [art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)], przedszkolem publicznym jest przedszkole, które m.in. zapewnia bezpłatne nauczania, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż 5 godzin dziennie.

Organ prowadzący (m.in. rada gminy) ustala wysokość opłat za świadczenia udzielane przez przedszkole publiczne w czasie przekraczającym wymiar zajęć, o którym mowa w cyt. powyżej art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty (art. 14 ust. 5 pkt 1).

Od rodziców można więc pobierać opłaty za czas pobytu dziecka w przedszkolu, który przekracza wymiar bezpłatnych zajęć ustalonych przez organ prowadzący (nie krótszy niż 5 godzin dziennie), w tym dodatkowe zajęcia dydaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze oraz za wyżywienie.

Dotychczasowe uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydane na podstawie treści obowiązującego do 31 sierpnia 2010 r. art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, zachowują moc do czasu wydania uchwał przewidzianych w nowym brzmieniu art. 14 ust. 5 cyt. ustawy, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2011 r.

Jednocześnie wyjaśniam, iż zgodnie z prawem oświatowym obowiązującym do 31 sierpnia 2010 r., opłaty za świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych ustalała rada gminy, z uwzględnieniem m.in. prowadzenia bezpłatnego nauczania i wychowania w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania

przedszkolnego. Wobec powyższego, w przedmiotowym zakresie świadczeń, za które gmina mogła pobierać opłaty, kompetencją rady było ustalenie opłat za świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych, wykraczające poza podstawę programową. Od rodziców można było pobierać opłaty np. za czas pobytu powyżej 5 godzin dziennie (zajęcia opiekuńcze), za wyżywienie oraz zajęcia dodatkowe, które nie były objęte podstawą programową i odbywały się poza czasem realizacji podstawy programowej.

Reasumując, w opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, jeśli gminy pobierały opłaty zgodnie z powyższym, wtedy obowiązującym stanem prawnym, rodzice/opiekunowie dzieci nie mają podstaw do ubiegania się o zwrot jakoby niesłusznie pobranych opłat.

Dodatkowo uprzejmie przypominam, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie sprawuje nadzoru nad działalnością m.in. jednostek samorządu terytorialnego prowadzących szkoły i placówki oświatowe.

Kompetencje Ministra Edukacji Narodowej w systemie oświaty określają przepisy art. 35 ust. 1 cyt. ustawy o systemie oświaty, w myśl których minister właściwy do spraw oświaty i wychowania:

- 1) sprawuje nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami, o których mowa w art. 5 ust. 3b ustawy;
- 2) nadzoruje i koordynuje wykonywanie nadzoru pedagogicznego na terenie kraju w szczególności – nadzoruje działalność kuratorów oświaty w tym zakresie.

Zgodnie z Konstytucją RP oraz przepisami ustaw samorządowych, jednostki samorządu terytorialnego działają samodzielnie i na podstawie własnego budżetu.

Z ramienia państwa kontrolę nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego z punktu widzenia legalności sprawuje właściwy wojewoda, a w zakresie gospodarki finansowej – regionalne izby obrachunkowe. Organem nadzorczym w stosunku do wojewody, w zakresie zgodności jego działalności z powszechnie obowiązującymi przepisami, jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Równocześnie, kontrolę działalności administracji publicznej w zakresie określonym w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.), sprawują także Naczelny Sąd Administracyjny oraz inne sądy administracyjne. Kontrola ta obejmuje również orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. Zgodnie zaś z art. 178 ust. 2 Konstytucji RP, sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Jednocześnie wyjaśniam, iż Ministerstwo Edukacji Narodowej nie jest uprawnione do rozstrzygania sporów pomiędzy osobami prawnymi (fizycznymi) a jednostkami samorządu terytorialnego, ani też do świadczenia pomocy prawnej na rzecz którejkolwiek ze stron takiego sporu.

Ministerstwo Edukacji Narodowej może przedstawić jedynie własną opinię w zakresie interpretacji przepisów prawa oświatowego, która nie będzie miała mocy wiążącej ani dla stron takiego sporu, ani organu właściwego do jego rozpoznania.

Z poważaniem

w/z MINISTRA
PODSEKRETAŃ STANU

Zbigniew Miodkowski